

VIHTI TALOUSARVIO 2027 JA TALOUSSUUNNITELMA 2028-2029

Hyvinvointilautakunta

3.5 Hyvinvointilautakunta

(sis + ulk)	TP 2025	MTA 2026	TAE 2026	LTK 2027	KJ 2027	KH 2027	TA 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	729 231	570 500	588 416	364 200					
MYYNITUOTOT	465 530	387 000	402 000	162 000					
MAKSUTUOTOT	3 753	4 000	4 715	4 000					
TUET JA AVUSTUKSET	230 012	149 500	149 506	154 500					
MUUT TOIMINTATUOTOT	29 936	30 000	32 195	43 700					
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN									
TOIMINTAKULUT	-4 503 391	-4 712 870	-4 711 778	-4 764 816					
HENKILÖSTÖKULUT	-1 878 016	-1 990 608	-2 001 986	-2 043 997					
PALKAT JA PALKKIOT	-1 569 559	-1 661 052	-1 670 391	-1 699 931					
HENKILÖSIVUKULUT	-308 457	-329 556	-331 595	-344 066					
PALVELUJEN OSTOT	-641 097	-694 607	-680 837	-677 571					
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-290 945	-293 350	-291 650	-274 650					
AVUSTUKSET	-191 211	-223 000	-226 000	-226 000					
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 502 123	-1 511 305	-1 511 305	-1 542 598					
TOIMINTAKATE	-3 774 160	-4 142 370	-4 123 362	-4 400 616					

(ulk)	TP 2025	MTA 2026	TAE 2026	KEHYS 2027	LTK 2027	KJ 2027	KH 2027	TA 2027
TOIMINTATUOTOT	729 231	570 500	588 416	376 305	364 200			
TOIMINTAKULUT	-2 952 610	-3 160 978	-3 159 886	-3 158 367	-3 146 197			
TOIMINTAKATE	-2 223 379	-2 590 478	-2 571 470	-2 782 062	-2 781 997			

Toiminnan kuvaus

Hyvinvointilautakunnan sitova toimintakate on talousarvioesityksessä: ulkoinen ja sisäinen -4 400 616 €. Ulkoinen kehys on -2 782 062 € ja talousarvioesitys -2 781 997 €, alitus kehykseen nähden 65€.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut tuottavat sujuvia, tehokkaita sekä oikea-aikaisia peruspalveluja yhteistyössä muiden toimialojen kanssa. Hyvinvointilautakunta vastaa kirjasto- ja kulttuuritoimen sekä hyvinvointi- ja nuorisopalvelujen tulosalueista. Kirjasto- kulttuuri- ja museotoimen ja hyvinvointi- ja nuorisopalvelujen tulosalueet ovat osa sivistys- ja hyvinvointipalveluja.

Nuorisopalvelujen toimintaa ohjaa nuorisolaki (1285/2016), joka määrittelee kunnallisen nuorisotyön toiminnan tavoitteiksi mm. nuorten osallisuuden, vaikuttamismahdollisuuksien ja toimintaedellytysten edistämisen, nuorten itsenäistymisen ja kasvun tukemisen, nuorten harrastamisen tukemisen sekä yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja oikeuksien toteutumisen edistämisen paikalliset olosuhteet huomioon ottaen.

Maahanmuuttopalvelujen toimintaa ohjaa laki kotoutumisen edistämisestä (681/2023), jonka mukaan kunnan on huolehdittava maahanmuuttajien ja kotoutuja-asiakkaiden yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta. Kunnan on tarvittaessa annettava tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, palvelu- ja koulutusjärjestelmästä, työelämästä sekä maahanmuuttajan oikeuksista ja velvollisuuksista. Kunnalla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien ja kotoutuja-asiakkaiden kotoutumisen edistämisen ja hyvien väestösuhteiden suunnittelusta ja kehittämisestä paikallistasolla.

Hyvinvointipalvelut sisältävät lakisääteisen hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen, Lapsiystävällinen kunta - kehittämistyön sekä järjestöyhteistyön kehittämisen toiminnot sekä ehkäisevän päihdetyön koordinoinnin. Hyvinvointipalveluilla on merkittävä rooli olla edistämässä paikallista yhteisöllisyyttä, hyvinvointia ja lapsen oikeuksien toteutumista. Yksi merkittävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäväalue on yhdyspinnan rakentaminen hyvinvointialueen toimijoiden kanssa.

Kirjasto- ja kulttuuritoimen toiminta-aluetta määrittelee laki yleisistä kirjastoista (2016/1492) ja museon

tehtävistä säädetään museoista annetusta laissa ja asetuksessa (314/2019) sekä kuntien kulttuuritoimintalaki korostaa kulttuurin ja taiteen hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa edistäviä vaikutuksia. Vihdin kuntaorganisaatio on paikallisen kulttuuritoiminnan rakentumisen ja kehittymisen mahdollistaja.

3.5.1 Hyvinvointi- ja nuorisopalveluiden tulosalue

(sis + ulk)	TP 2025	MTA 2026	TAE 2026	LTK 2027	KJ 2027	KH 2027	TA 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	619 588	501 500	516 885	261 500					
TOIMINTAKULUT	-1 303 219	-1 449 266	-1 450 279	-1 422 926					
TOIMINTAKATE	-683 631	-947 766	-933 394	-1 161 426					

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Hyvinvointipalvelut

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä, jonka tulee näkyä kunnan strategisessa suunnittelussa ja kytkeytyä kaikkien kunnan palvelukeskusten toimintaan. Verkostomaisissa ohjausrakenteissa toteuttava ohjaus, seuranta ja koordinaatio sekä yhdyspintatyö ovat hyvinvointipalvelujen keskeisimpiä tehtäviä. Kunta on asettanut hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi painopisteet ja toimenpiteet Järjestämislain mukaisesti Laajassa hyvinvointisuunnitelmassa, joka on tehty vuosille 2026-2030. Suunnitelman toteutumista ja kuntalaisten hyvinvointia raportoidaan valtuustolle vuosittain. Lainsäädäntö velvoittaa kunnat, hyvinvointialueet sekä muut toimijat tekemään yhteistyötä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Osana laajaa hyvinvointisuunnitelmaa toteutetaan järjestöohjelman toimenpiteitä vuoden 2027 aikana. Keskeisenä toimenpiteenä on viedä päivitetty avustussääntö päätöksentekoon sekä varmistaa sen sujuva käyttöönotto viestinnällä ja perehdyttämällä järjestöjä uudistettuihin avustuskäytäntöihin.

Vihti on ollut mukana UNICEF:n Lapsiystävällinen kunta kehittämismallissa syksystä 2021 lähtien. Mallin mukaista kehittämistyötä tehdään poikkihallinnollisesti. UNICEF myönsi Vihdille keväällä 2025 Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen. Vuoden 2025 loppuun mennessä laadittiin uusi 2-vuotinen toimintasuunnitelma. Nykyisen toimintasuunnitelmakauden päättyessä vuoden 2027 loppuun mennessä arvioidaan uudessa toimintasuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista, jonka perusteella UNICEF joko uusii tai jättää myöntämättä Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen.

UNICEF edellyttää kunnalta mm. riittävällä työajalla resursoitua koordinaattoria ja poikkihallinnollista koordinaatioryhmää, pitkäjänteistä lapsen oikeuksien edistämistä, lasten ja nuorten mukaan ottamista heitä koskevien asioiden valmisteluun ja päätöksentekoon sekä mallin kehittämistyöhön ja sitoutumista kuntalaisille kohdennettuun viestintään. Vuoden 2027 aikana tavoitellaan lasten oikeuksien toteutumisen vahvistumista ja Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen säilyttäminen siten, että kehittämistyössä huomioidaan erityisesti haavoittuvassa asemassa olevat lapset. Hyvinvointipalveluiden keskeinen tavoite on myös sitouttaa kunnan eri toimijoita ja kuntalaisia Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin mukaiseen työhön sekä lisätä kuntalaisille suunnattua viestintää kehittämistyöstä.

Hyvinvointipalvelut ohjaa ja koordinoi ehkäisevää mielenterveys- ja päihdetyötä, jonka päämääränä on alkoholin, tupakka- ja nikotiinituotteiden sekä huumeiden käytön ja käytöstä johtuvien haittojen ehkäiseminen ja väheneminen, ongelmallisen rahapelaamisen ehkäiseminen sekä mielen hyvinvoinnin tukeminen. Hyvinvointipalvelujen tehtäviin kuuluu päihteisiin ja mielenterveyteen liittyvän indikaattori- ja ajankohtaistiedon koonti ja raportointi hyvinvointilautakunnalle, joka on ehkäisevästä mielenterveys- ja päihdetyöstä vastaava toimielin. Vuoden 2027 painopisteinä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä tulee

olemaan ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön rakenteiden kehittäminen sekä vuosittaisen hyvinvointiraportoinnin kehittäminen.

Nuorisopalvelut

Nuorisolaissa säädetään nuorisotyön ja -toiminnan edistämisestä ja nuorisopolitiikasta sekä niihin liittyvistä vastuista. Laki määrittelee nuorisotyön ja -politiikan kuuluvan kunnan vastuunalaisiin tehtäviin. Kunnan rooli on luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Lain tavoitteena on edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia, tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista, tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa, edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Nuorisotyötä ohjaavat lainsäädäntö, Vihdin kuntastrategia, laaja hyvinvointisuunnitelma ja muut ohjausasiakirjat sekä lasten ja nuorten arjesta nousevat tarpeet. Kokonaiskuvan muodostamiseksi tarpeita arvioidaan kansallisen, alueellisen ja paikallisen hyvinvointitiedon (kouluterveyskysely, hyvinvointialueen tiedonkeruut, omat tiedonkeruut) sekä monialaisista verkostoista saatavan ilmiötiedon perusteella. Maaliskuussa 2026 julkaistussa vuoden 2025 nuorisobarometrissä tarkasteltiin laajasti 15-29 -vuotiaiden nuorten kokemia paineita ja odotuksia. Keskeisimmät havainnot osoittivat, että nuorten usko maailmaan on romahtanut, turvattomuuden kokemukset ovat kasvaneet merkittävästi, työhön, työn saamiseen ja koulutukseen liittyvät paineet koskevat jopa 70 % nuorista ja nuorten tyytyväisyys elämäänsä on laskenut vuodesta 2020 lähtien. Vastauksena nuorten tilanteeseen Vihdin nuorisopalveluissa jatketaan pitkäjänteisesti erityisnuorisotyön kehittämistä ja vahvistamista esimerkiksi erilaisten toimivien menetelmien (Omin jaloin - kokonaisuus, Friends -toimintamalli) käyttöönotolla. Alueellinen ja monialainen Ankkuritoiminta on muuttanut viimeisten kahden vuoden aikana merkittävästi muotoaan ja uuden Ankkuritoiminnan kehittämistä jatketaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Vihdin nuorisopalvelut jaetaan avoimeen nuorisotyöhön ja erityisnuorisotyöhön. Avoimen nuorisotyön palveluvalikoimaan kuuluvat mm. nuorisotiloilla ja liikkuvassa nuorisotila Pontuksessa järjestettävä avoin ja saavutettava nuorisotilatoiminta, erilaiset tapahtumat sekä pienryhmien ohjaaminen. Nuorten terveitä elintapoja sekä arjessa jaksamista tuetaan liikunnallisella toiminnalla. Kohdennetun nuorisotyön kokonaisuuteen kuuluvat palveluohjauksellinen etsivä nuorisotyö sekä kasvatuksellisesti tavoitteellinen ja yksilöä tai pieniä ryhmiä tukeva erityisnuorisotyö. Etsivän nuorisotyön nuorisolain asettamina tavoitteina on tukea ja auttaa nuorta pääsemään opintojen, työelämän tai muiden tarvitsemiensa palvelujen piiriin. Sekä etsivää nuorisotyötä että erityisnuorisotyötä tehdään verkostomaisella työotteella ja vahvassa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Avoimen nuorisotyön ja erityisnuorisotyön yhteinen työmuoto on koulu- ja oppilaitosnuorisotyö, jota on kehitetty suurelta osin hankemuotoisena lähes viiden vuoden ajan. Koulu- ja oppilaitosnuorisotyön keskeisenä tavoitteena on tukea ja vahvistaa lasten ja nuorten kouluun tai oppilaitokseen kiinnittymistä sekä oppimisen edellytyksiä. Työtä tehdään nuorisotyöllisin menetelmin lapsia ja nuoria kohdaten, kunnioittaen ja kuullen. Koulu- ja oppilaitosnuorisotyölle ominaisia lasten ja nuorten kanssa käsiteltäviä teemoja ovat esimerkiksi elämänhallintaan, koulunkäyntiin tai opiskeluun, vapaa-aikaan ja sosiaaliseen kanssakäymiseen liittyvät asiat.

Nuorisopalvelujen strategisena ja kaikkea toimintaa ohjaavana tavoitteena on jatkaa nuorisopalveluiden toiminnan saavutettavuuden parantamista. Tähän tavoitteeseen pyritään koulu- ja oppilaitosnuorisotyön aseman vakiinnuttamisella ja erityisesti kouluilla ja oppilaitoksissa toteutettavan erityisnuorisotyön kehittämisellä, liikkuvan ja paikkariippumattoman nuorisotyön kehittämisellä sekä aktiivisella osallistumisella

monialaiseen toimintaan.

Maahanmuuttopalvelut

Laki kotoutumisen edistämisestä uudistui vuoden 2025 alussa. Uusi laki laajensi maahanmuuttopalveluiden asiakasryhmää ja täsmensi kotoutumiseen liittyviä vastuita kunnan, hyvinvointialueen ja työllisyysalueen välillä entistä selkeämmin. Samalla laki myös velvoittaa tiiviiseen monialaiseen yhteistyöhön muiden toimijoiden kanssa ja edellyttää tehokkaampaa kotoutumisen edistämistä. Uudistettu laki kotoutumisen edistämisestä määrittelee, että kunnan tehtävänä on huolehtia kuntaan asettuneista maahanmuuttajista riippumatta maahanmuuton syystä ja maassaolon kestosta. Asiakkaisiin kuuluu niin työperäiset maahanmuuttajat, ulkomaalaiset opiskelijat kuin kansainvälistä suojelua saavat henkilöt perheineen. Kunnan on annettava maahanmuuttajalle tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, palvelu- ja koulutusjärjestelmästä, työelämästä sekä maahanmuuttajan oikeuksista ja velvollisuuksista Suomessa. Pitkäjänteisen ja suunnitelmallisen toiminnan toteuttamista hankaloittaa tällä hetkellä se, että lakia kotoutumisen edistämisestä ollaan jälleen uudistamassa. Lakiuudistuksen myötä kotoutumista edistävien palvelujen painopistettä pyritään suuntaamaan entistä enemmän työllistymisen tukemiseen, mutta yksityiskohtaisista muutoksista ei ole vielä tässä vaiheessa varmaa tietoa.

Maahanmuuttopalvelut tarjoaa tukea, ohjausta ja neuvontaa esimerkiksi viranomaisasiointissa, kieliopinnoissa, asumis- ja koulutusjärjestelyissä, työllistymisen tukemisessa, terveydenhoito- ja sosiaalipalvelujen saavuttamisessa sekä lasten päivähoitoon, kouluun sekä harrastuksiin liittyvissä asioissa. Maahanmuuttopalvelujen työ on luonteeltaan verkostomaista ja pitää sisällään tiivistä yhteistyötä viranomaistahojen, työllisyysalueen, hyvinvointialueen, paikallisten yhdistysten, seurakuntien sekä vapaaehtoisten kanssa.

Kunnan sisäinen yhteistyö esimerkiksi erilaisten työllistymistä edistävien hankkeiden sekä varhaiskasvatuksen ja opetuksen kanssa on tehostanut ja monipuolistanut toimintaa. Kunnan osuutta pakolaisten vastaanottoprosessista on kehitetty ja mallinnettu ja tällä hetkellä palvelutarpeisiin pystytään vastaamaan nopeasti ja tehokkaasti. Kotoutumisen tukeminen verkostomaisella työotteella monialaisesti on vahvistanut kunnan kykyä vastaanottaa vieraskielisiä asukkaita jatkossa. Toimitilat Nummelan keskustassa ovat osaltaan tehostaneet palvelujen saavutettavuutta.

Maahanmuuttopalvelujen keskeisiä tavoitteita vuonna 2027 ovat maahanmuuttopalveluiden roolin kirkastaminen muiden toimijoiden kotoutumista tukevan työn tukijana sekä maahanmuuttopalveluiden yhteistyöverkoston toiminnan kehittäminen sekä laajentaminen erityisesti kolmannen sektorin toimijoilla.

3.5.2 Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden tulosalue

(sis + ulk)	TP 2025	MTA 2026	TAE 2026	LTK 2027	KJ 2027	KH 2027	TA 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	109 643	69 000	71 531	102 700					
TOIMINTAKULUT	-3 200 172	-3 263 604	-3 261 499	-3 341 890					
TOIMINTAKATE	-3 090 529	-3 194 604	-3 189 968	-3 239 190					

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen tulosalueen käyttötaloutta sopeutetaan vuoden 2026 talousarviossa yhteensä 86 350 eurolla edellisvuoden talousarvioon verrattuna. Tästä suoria menoleikkauksia on 52 650 euroa, mikä vastaa noin kuutta prosenttia tulosalueen ulkoisista menoista ilman palkkakuluja. Leikkaukset heikentävät mahdollisuuksia ylläpitää kuntalaisille tarjottavien kirjasto- ja kulttuuripalvelujen nykyistä palvelutasoa. Palvelujen järjestäminen edellyttää henkilöstöresurssien lisäksi palvelu- ja aineistohankintoja, joiden hinnat ovat nousseet merkittävästi viime vuosina.

Kirjasto

Vihdin kunnankirjasto tarjoaa kuntalaisille monipuolisia, asiantuntevia ja kattavia kirjastopalveluita. Kirjasto tarjoaa pääsyn aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjoaa tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjoaa tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Toiminta perustuu lakiin yleisistä kirjastoista (2016/1492).

Vihdin kunnankirjasto palvelee pääkirjastossa, Kirkonkylän kirjastossa ja kirjastoautossa. Kirjastojen laajat aukioloajat lisäävät tilojen käyttöastetta ja mahdollistavat esimerkiksi etätyöskentelyn ja kokous- ja tapahtumakäytön. Kirjaston näyttely- ja tapahtumatoiminta tekevät kirjastosta merkittävän kulttuuritoimijan Vihdissä ja kirjastotoiminta tukee laajasti kuntalaisten hyvinvointia. Kehittyvän e-aineiston ja verkkosisällön myötä toiminta tukee kunnan digitalisaatiota. Kirjasto toimii lukemisen edistämisen, mediakasvatuksen ja elinikäisen oppimisen keskuksena. Laajaa ja aktiivista yhteistyötä toteutetaan muun muassa opetustoimen ja varhaiskasvatuksen, sekä 3. sektorin toimijoiden kanssa.

Kirjastoautopalvelun jatkaminen vaatii investoinnin uuteen kirjastoautoon, nykyinen kirjastoauto on elinkaarensa loppupäässä. Tulevina vuosina kirjastopalvelujen toimintaan vaikuttaa suunniteltu pääkirjaston peruskorjaus, jonka ajaksi pääkirjasto tarvitsee väistötilan. Väistötilan ja toiminnan organisointi peruskorjauksen ajaksi vaatii mittavan suunnittelun. Peruskorjauksen aikataulutusta ei ole vielä päätetty.

Museo

Valtiovarainministeriö ja opetus- ja kulttuuriministeriö ovat julkaisseet ehdotuksensa vuoden 2027 valtion talousarvioksi. Museoiden valtionosuusrahoitus kasvaa hieman. Museoiden valtionosuuksiin esitetään 58,012 miljoonaa euroa. Vuoden 2026 talousarviossa summa on 55,822 miljoonaa euroa. Vuoden 2027 valtionosuuksiin sisältyy myös 3,5 prosentin indeksitarkistus. Valtion rahoituksella pyritään turvaamaan museotalle mahdollisuus tehdä työtä pitkäjänteisesti.

Taidetestaajat on valtakunnallinen kulttuurikasvatusohjelma, joka tarjoaa kaikille Suomen kahdeksasluokkalaisille mahdollisuuden vierailla lukuvuoden aikana taide- ja kulttuurikohteissa, kuten museoissa, teattereissa ja konserteissa. Taidetestaajat käynnistyi Suomen Kulttuurirahaston aloitteesta ja SKR:n sekä Svenska kulturfondenin rahoituksella 2017. Myöhemmin toiminnan rahoitukseen on osallistunut myös valtio opetus- ja kulttuuriministeriön kautta. OKM esittää Taidetestaajien toimintaan 3,5 miljoonaa

euroa vuodelle 2027. VM:n ehdotukseen ei sisälly rahoitusta Taidetestaajille. Mikä oleellisena erona ministeriöiden talousarvioehdotuksien välillä mainittakoon.

Ammatillisesti toimiva kunnallinen Vihdin museo on voittoa tavoittelematon ja kuuluu julkisen tuen (VOS) piiriin. Museon tehtävistä säädetään museoista annetusta laissa ja asetuksessa (314/2019). Lisäksi museon toiminnalle antavat suuntaa Euroopan neuvoston ja Unescon valtioiden väliset kulttuuriperintösopimukset sekä EU:n ja kansallisen sekä paikallisen tason politiikkaohjelmat. Lainsäädäntö- ja ohjelmatasolla kulttuuriperintö on tunnustettu paitsi suojelun kohteeksi myös merkittäväksi voimavaraksi ja museot tärkeäksi ajuriksi osana yhteiskunnan kokonaisvaltaista kestävästä kehitystä. Vastuullinen taloudenpito ja hyvä hallintotapa muodostavat perustan myös Vihdin museopalveluiden toiminnalle. Talous 2027 perustuu kunnan strategiaan, vastuuperiaatteen mukaiseen talousraamiin sekä kunnan kasvun edellyttämään palveluverkon laajentumiseen. Museopalveluiden talous on myös kestävyysperiaatteen mukainen. Näinä käsittämättömän arvaamattomina aikoina Vihdin kulttuurihistoriallinen paikallismuseo kytkeytyy läheisesti koko yhteiskunnan kokonaisturvallisuuteen ja kriisinkestävyyteen; vahva identiteetti ja omien juuriensa tunteminen vahvistaa kuntalaisten mielen tasapainoa ja osallistaa heitä sekä lisää sivistystä.

Kulttuuri ja vapaa sivistystyö

Kuntien kulttuuritoimintalaki korostaa kulttuurin ja taiteen hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa edistäviä vaikutuksia. Vihdin kuntaorganisaatio on paikallisen kulttuuritoiminnan rakentumisen ja kehittymisen mahdollistaja. Kulttuuripalveluiden tehtävä on vahvistaa vihtiläisten taiteen tuottajien toimintaedellytyksiä, lisätä kuntalaisten osallisuutta taiteeseen ja kulttuuriin sekä edistää kulttuuristen oikeuksien toteutumista.

Kunnassa toimii viisi taiteen perusopetusta antavaa opistoa kuvataiteen, käsityön, musiikin ja tanssin aloilta, joiden toimintaa kunta tukee vuosittain kumppanuussopimuksella sovitulla taloudellisella avustuksella, sekä osoittamalla tiloja opetuskäyttöön. Musiikkiopistopalveluita ostetaan lisäksi Lohjan kaupungilta. Vapaata sivistystyötä alueella tarjoaa Hiiden Opisto, jonka toimintaa tuetaan kuntasopimuksella yhteistyössä Siuntion ja Lohjan kaupungin kanssa. Vuonna 2026 Vihdin kunta tuki kulttuuri- ja kansalaisjärjestöjä 65.000 eurolla kohde- ja yleisavustuksien muodossa. Kulttuuripalvelut pitää yllä valtakunnallisesti arvostettua, laadukasta kotimaista taidetta ilmaiseksi kuntalaisille esittelevän, taidegalleria Galleria Pictorin toimintaa. Taide- ja tapahtumatuotantoa toteutetaan yhteistyössä paikallisten luovien alojen toimijoiden, yhdistysten ja yritysten kanssa.

Vuonna 2027 kulttuuripalveluissa jatketaan kulttuurikeskus Kultsan toiminnan kehittämistä sekä kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamista ja jatkuvaa kehittämistä. Kulttuurikasvatussuunnitelma tuo laadukkaat kulttuuri- ja taidekokemukset osaksi jokaisen vihtiläisen lapsen ja nuoren arkea. Kulttuuripalvelujen toiminnassa painottuvat lasten ja nuorten kulttuuritoiminta, tapahtumatuotanto sekä yhteistyö kunnan muiden palvelujen ja paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa.

Kulttuuripalvelut palvelevat laajasti eri-ikäisiä kuntalaisia. Vuoden tarjontaan kuuluu matalan kynnyksen maksuttomia ja osallistavia tapahtumia sekä maksullisia korkeatasoisia kulttuurielämyksiä. Kulttuurikeskus Kultsa toimii kunnan kulttuuritoiminnan keskeisenä tapahtuma- ja kohtaamispaikkana. Vuonna 2027 Kultsan tunnettua kuntalaisten keskuudessa vahvistetaan suunnitelmallisella viestinnällä, monipuolisella ohjelmatarjonnalla ja yhteistyöllä paikallisten toimijoiden kanssa. Tavoitteena on kasvattaa Kultsan käyttöä ja vahvistaa sen asemaa koko kunnan yhteisenä kulttuurikeskuksena.

Kulttuuripalvelujen saavutettavuutta vahvistetaan viemällä toimintaa Kultsan ja kuntakeskusten lisäksi myös taajamien ulkopuolelle eri puolille Vihtiä. Tapahtumia ja muuta kulttuuritoimintaa toteutetaan yhteistyössä kylien, yhdistysten ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa. Tavoitteena on mahdollistaa

kulttuuripalveluihin osallistuminen mahdollisimman yhdenvertaisesti asuinpaikasta riippumatta sekä vahvistaa samalla kylien elinvoimaa ja yhteisöllisyyttä.

Kunnan kulttuuripalvelujen ja paikallisten kulttuuri- ja taidetoimijoiden välistä yhteistyötä vahvistetaan edelleen. Yhteistyöllä lisätään toiminnan vaikuttavuutta, monipuolistetaan kuntalaisille tarjottavia kulttuuripalveluja ja tuetaan vihtiläisen kulttuuritoiminnan pitkäjänteistä kehittymistä.

Kirjaston tunnusluvut	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA2026	TOT 6/2026	LTK 2027	TA 2027
Lainat	556 831	543 738	573 106	550 000	254 499	550 000	550 000
Lainat / asukas	19,33	18,88	19,86	19,05	8,82	19,06	19,06
Kävijämäärä	465 797	415 663	503 998	450 000	267 101	450 000	450 000
Nettomenot €/ asukas (ulk.+ sis.)	56,25	58,06	58,76	60,15	30,61	63,35	63,35
Nettomenot €/ asukas (ulk.)	34,74	34,94	34,84	36,84	19	37,02	37,02
Nettomenot €/laina (ulk.+sis.)	2,91	3,08	2,96	3,16	3,47	3,32	3,32
Nettomenot €/laina (ulk.)	1,8	1,85	1,75	1,93	2,15	1,94	1,94

Huom! Lainoissa fyysiset- ja e-aineistolainat. Kävijämäärässä fyysiset- ja verkkokävijät

Museon tunnusluvut	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA2026	TOT 6/2026	LTK 2027	TA 2027
Näyttelyjen määrä	4	3	4	3	2	4	4
Kävijämäärä	6 904	6 825	8 320	6 500	2 041	6 500	6 500
Nettomenot €/ asukas (ulk.+ sis.)	12,92	13,62	13,23	13,48	6,24	14,48	14,48
Nettomenot €/ asukas (ulk.)	4,35	4,45	5,3	5,14	2,15	5,23	5,23
Nettomenot €/kävijämäärä (ulk.+sis.)	53,91	57,47	45,9	59,72	88,26	64,28	64,28
Nettomenot €/ kävijämäärä (ulk.)	18,16	18,79	18,37	22,75	30,44	23,2	23,2